

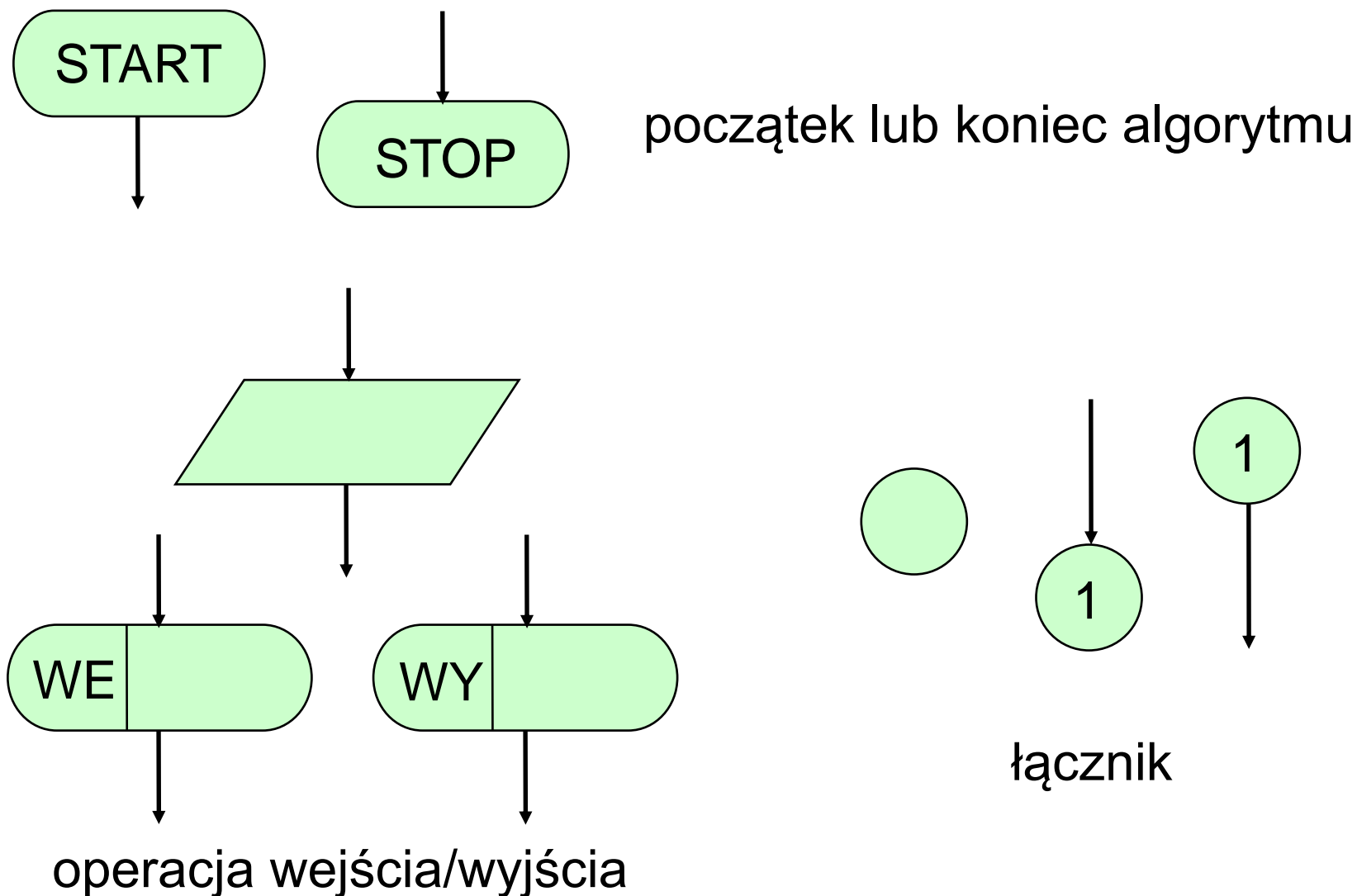

Podstawy programowania (ćwiczenia) Instrukcje warunkowe

Schematy blokowe

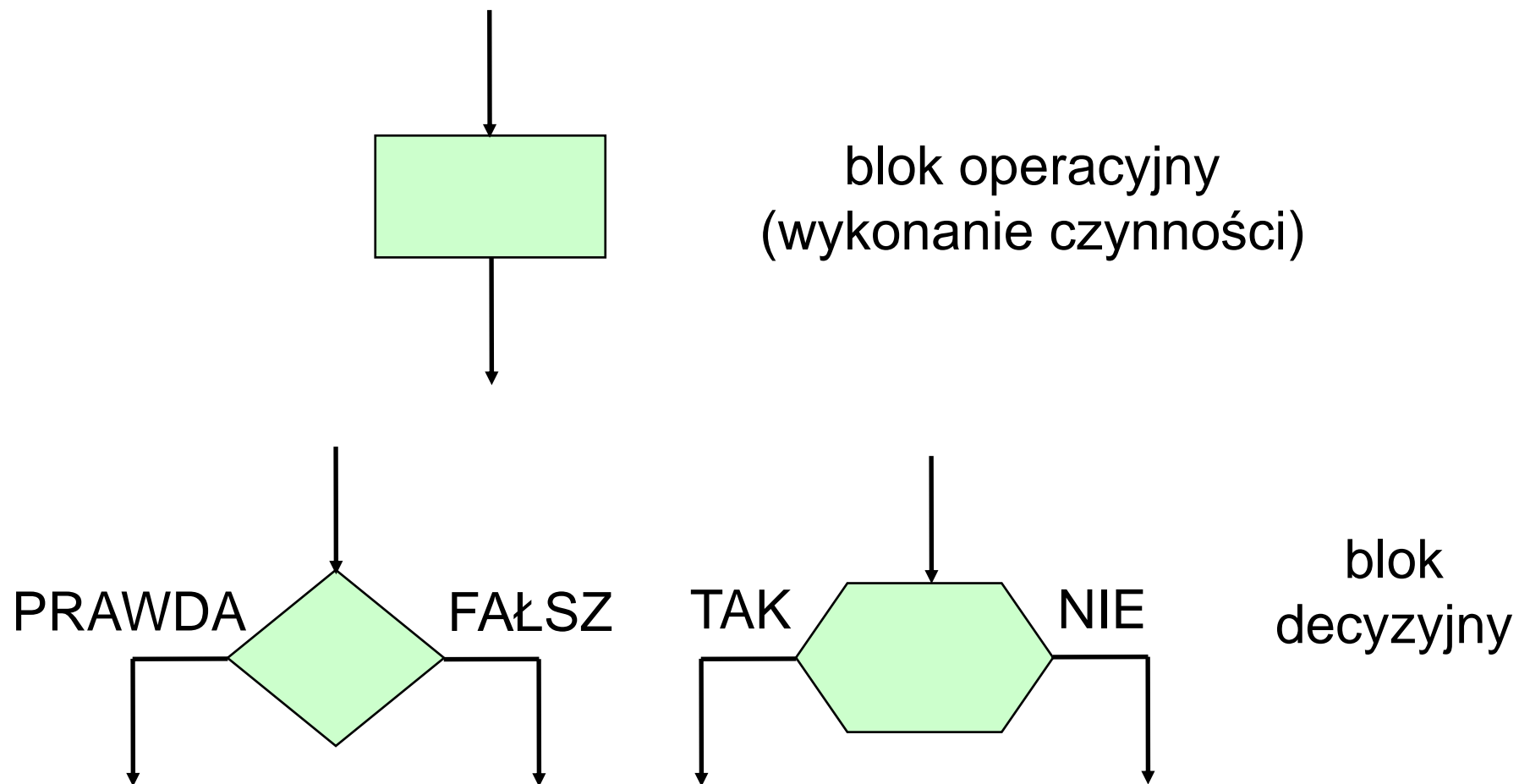
Strona 2

Podstawowe symbole

Schematy blokowe

Podstawowe symbole

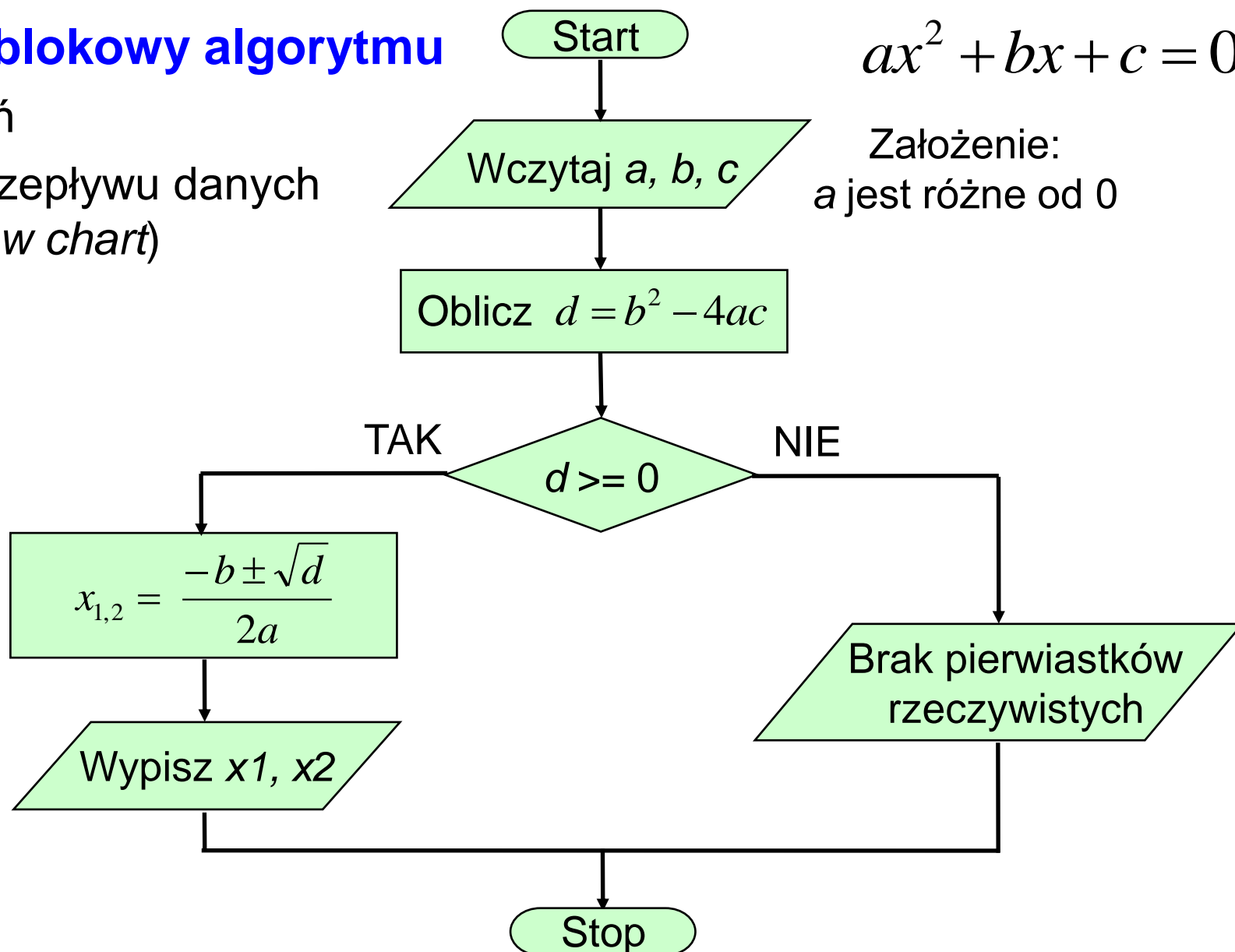

Rozwiązywanie równania kwadratowego

Strona 4

Schemat blokowy algorytmu

Sieć działań

Diagram przepływu danych
(*flow chart*)

Zadanie

Zadanie 1:

Przeanalizować schemat blokowy algorytmu rozwiązywania równania kwadratowego.

Na podstawie schematu blokowego napisać program.

Wykorzystać instrukcję warunkową `if` lub `if-else`.

Układ równań

Układ dwóch równań z dwoma niewiadomymi:

$$\begin{cases} ax + by = c \\ dx + ey = f \end{cases}$$

Wyznaczniki Cramera:

$$W = \begin{vmatrix} a & b \\ d & e \end{vmatrix} = ae - bd$$

$$W_x = \begin{vmatrix} c & b \\ f & e \end{vmatrix} = ce - bf$$

$$W_y = \begin{vmatrix} a & c \\ d & f \end{vmatrix} = af - cd$$

Algorytm rozwiązywania układu równań

Strona 7

Opis słowny algorytmu

Krok 1: wczytanie z klawiatury współczynników a, b, c, d, e, f

Krok 2: obliczenie wyznaczników W, W_x, W_y

Krok 3: analiza wartości wyznaczników (sprawdzenie warunków):

- jeżeli wyznacznik główny W jest różny od 0, to układ jest **oznaczony**, ma **jedno rozwiązanie x, y** :
$$x = \frac{W_x}{W} \qquad y = \frac{W_y}{W}$$
- jeżeli wszystkie wyznaczniki W, W_x, W_y są jednocześnie równe 0, to układ jest **nieoznaczony**, ma **nieskończenie wiele rozwiązań**
- jeżeli wyznacznik główny W jest równy 0, i jednocześnie któryś z pozostałych wyznaczników (W_x lub W_y) jest niezerowy, to układ jest **sprzeczny**, **nie ma rozwiązań**

Krok 4: wypisanie rozwiązania (lub komunikatu) na ekranie monitora

Wyrażenia logiczne

Operatory relacji:

<   >   <=   >=   ==   !=

Operatory logiczne:

&&   logiczne i (AND)

|| logiczne lub (OR)

!   logiczna negacja (NOT)

Przykłady użycia:

porównanie dwóch punktów (x1, y1) oraz (x2, y2)

x1 == x2 && y1 == y2

x1 == x2 || y1 == y2

Zadanie

Zadanie 2:

Przeanalizować opis słowny algorytmu rozwiązywania układ dwóch równań z dwoma niewiadomymi.

Na podstawie opisu napisać program.

Uwzględnić trzy możliwe przypadki układu:

- oznaczony – obliczyć i wypisać na ekranie rozwiązanie x, y
- nieoznaczony – wypisać komunikat „*nieskończenie wiele rozw.*”
- sprzeczny – wypisać komunikat „*brak rozwiązań*”

Wykorzystać w tym celu instrukcje warunkowe:

- wariant 1: trzy niezależne od siebie instrukcje **if**
- wariant 2: zagnieżdżone instrukcje **if-else**

Testowanie działania programu

Przykłady układów równań

Układ oznaczony (jedno rozwiązanie):

$$\begin{cases} x + y = 2 \\ x - y = 0 \end{cases} \quad x = 1, y = 1$$

Układ nieoznaczony (nieskończenie wiele rozwiązań):

$$\begin{cases} x + y = 2 \\ 2x + 2y = 4 \end{cases}$$

Układ sprzeczny (brak rozwiązań):

$$\begin{cases} x + y = 1 \\ x + y = 2 \end{cases}$$

Instrukcja wyboru `switch`

Zadanie 3 (wariant 1): Napisać program wyświetlający na ekranie proste menu umożliwiające wybór figury geometrycznej. Po wybraniu figury z menu, program powinien zadać pytanie o parametry opisujące wybraną figurę geometryczną, a następnie na ich podstawie obliczyć i wypisać na ekranie pole powierzchni i ewentualnie obwód figury. Do obsługi menu użyć instrukcji wyboru `switch`.

Przykład działania programu:

```
Figury geometryczne:
[ 1 ] prostokąt
[ 2 ] trójkąt
[ 3 ] koło
[ 4 ] wyjście z programu
Wybierz figurę: 3

Podaj promień koła: 1
Pole koła o promieniu 1 wynosi : 3.14
Obwód koła o promieniu 1 wynosi: 6.28
```

Instrukcja wyboru `switch`

Strona 12

Zadanie 3 (wariant 2): Napisać program wyświetlający na ekranie proste menu umożliwiające wybór bryły geometrycznej. Po wybraniu bryły z menu, program powinien zadać pytanie o parametry opisujące wybraną bryłę geometryczną, a następnie na ich podstawie obliczyć i wypisać na ekranie objętość bryły. Do obsługi menu użyć instrukcji wyboru `switch`.

Przykład działania programu:

```
Bryły geometryczne:
[ 1 ] kula
[ 2 ] walec
[ 3 ] stożek
[ 4 ] wyjście z programu
Wybierz bryłę: 1

Podaj promień kuli: 1
Kula o promieniu 1 ma objętość: 4.19
```

Zadanie domowe

Zadanie domowe: Rozbudować program rozwiązujący równanie kwadratowe w taki sposób, aby uwzględniał wszystkie możliwe warianty równania wynikające z wprowadzonych przez użytkownika wartości współczynników **a**, **b**, **c**.

Uwzględnić następujące przypadki:

- **równanie kwadratowe o dwóch pierwiastkach rzeczywistych** (a niezerowe, $\Delta > 0$, jak na schemacie blokowym algorytmu),
- **równanie kwadratowe o jednym pierwiastku podwójnym** (a niezerowe, $\Delta = 0$, jak na schemacie blokowym algorytmu),
- **równanie kwadratowe o pierwiastkach zespolonych** (a niezerowe, $\Delta < 0$, jak na schemacie blokowym algorytmu),
- **równanie liniowe** (a = 0, b niezerowe, należy obliczyć rozwiązanie),
- **równanie sprzeczne** (a = 0, b = 0, c niezerowe, należy wypisać komunikat „*równanie sprzeczne, brak rozwiązań*”),
- **tożsamość** (0 = 0, należy wypisać komunikat „*tożsamość*”).